

Testlerin cevapları için karekodu okutunuz.

- ✓ Ünlü Düşmesi
- ✓ Ünlü Daralması

- ✓ Ünlü Türemesi

1. Son hecesinde dar ünlü (ı, i, u, ü) bulunan sözcükler, ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında son hecedeki dar ünlü düşer. Bu olaya ünlü düşmesi denir.

Örnek: oğul/oğlun, şehir/şehre

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesine örnek bir sözcük vardır?

- A) Geceleri yıldızları izlerken hayallere daldım.
 B) Öğrenciler sınavda soruları dikkatle cevapladı.
 C) Bahçedeki çiçeğin yaprakları sonbaharın gelmesiyle soldu.
 D) Uzun yürüyüşün ardından karnımı doyurmak için evime gittim.

2. Sözcüğün kendisinde olmadığı hâlde sözcüğe "-cık" eki getirildiğinde ortaya yeni bir ünlünün çıkmasına ünlü türemesi denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü türemesine uğrayan bir sözcük vardır?

- A) Kardeşim küçücük elleriyle bana yardım etti.
 B) Sıcacık kahvesini yudumlayarak ders çalıştı.
 C) O ilerleyen yaşına rağmen gencecik duruyor.
 D) Onun yapmacık hareketleri beni üzüyor.

3. Türkçede "a, e" geniş ünlüleri ile biten fiillere "-yor" eki getirildiğinde, fiilin sonundaki geniş ünlüler daralarak "ı, i, u, ü" dar ünlülerine dönüşür. Bu ses olayına ünlü daralması denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü daralmasına uğrayan bir sözcük vardır?

- A) Öğrenci sınıfta dikkatlice not alıyor.
 B) Bahçede kuşlar neşeyle ötüşüyor.
 C) Yaz tatilinde yeni arkadaşlar ediniyor.
 D) O, pencereden sürekli dışarıyı izliyor.

4. I. Çiçeklerle süslenmiş daracık sokaklar, turistlerin ilgisini çekiyor.
 II. Yaptığı iyilikler, herkesin gönlünde derin izler bıraktı.
 III. Onun en büyük tutkusu, dağların zirvesine tırmanmaktı.
 IV. Yıllarca ülkesinin özgürlüğü için mücadele etti.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde ünlü düşmesi olan bir sözcük vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

5. Yağmur tüm gün aralıksız yağıyor, rüzgâr ise pencereleri

I

zorluyordu. Biz ise sobanın başında oturuyor, sessizce

II

III

sohbet ediyorduk.

IV

Bu parçada numaralanmış altı çizili fiillerden hangisinde ünlü daralması vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

6. Bazı pekiştirilmiş sözcüklerde ünlü türemesi meydana gelebilir. Örnek: yalnız → yap-a-yalnız

Buna göre,

- I. O, kapkara gökyüzünü izlerken derin düşüncelere daldı.
 II. Çocuklar dupduru bir nehrin kenarında oyun oynuyordu.
 III. Yolculuk sırasında güpegündüz yağmur yağmaya başladı.
 IV. Yeni boyanmış ev bembeyaz görünüyordu.

numaralanmış cümlelerin hangisindeki pekiştirilmiş sözcükte ünlü türemesi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV

7. "Dolabın en üst rafında eski mektuplarını hâlâ saklıyor." cümlesindeki altı çizili sözcükte görülen ses olayı aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Küçük kedi, önüne koyduğum mamayı iştahla yiyor.
- B) Bu kalın battaniye seni soğuktan koruyor.
- C) Kitap masanın üzerinde duruyor ve her gelen bir iki sayfa okuyor.
- D) Telefonu tatillerde çok fazla kullanıyorum.

8. İçeri, dışarı, ileri, şura, bura, ora, yukarı, aşağı gibi sözler ek aldıklarında sonlarında bulunan ünlüler düşmez:

Örnek: içeride, dışarıdan, ileride vb.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmamıştır?

- A) Misafirler aşağıdaki bahçede sohbet ediyor.
- B) Kitapları yukarıdaki raftan alıp getirir misin?
- C) Arkadaşlar ileriye doğru yavaş yavaş geçelim.
- D) Boğaz manzarası içerden daha net görünür.

9. Hep okulda geçirsem günleri, geceleri,
Daha erken öğrensem harfleri, heceleri.
Sende saklı bulunan o güzel bilgileri,
Ben de almak isterim biricik öğretmenim.

Hakkı ÇEBİ

Bu şiirin kaçınıcı dizesinde ünlü türemesi olan bir sözcüğe yer verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

10. (I) Şehir merkezindeki eski çarşı, akşam olunca rengârenk ışıklarla aydınlanıyor. (II) Kalabalığın içinde yürürken sıcak kestane kokusu her köşeye yayılıyordu. (III) Satıcılar, gün boyu sergiledikleri ürünleri toplamaya başlıyor. (IV) Bir sokak sanatçısı, kemanından yükselen melodilerle kalabalığı mest ediyordu.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde ünlü daralmasına uğrayan bir sözcük vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

11. İki heceli bazı kelimeler ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında ikinci hecelerindeki dar ünlüler (ı, i, u, ü) düşer. Bu olaya ünlü düşmesi denir.

Örnek: ağız / ağzi, göğüs / göğsün vb.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesi olan sözcük yoktur?

- A) Küçük oğlu, bahçedeki otları yolarken çok neşeli görünüyordu.
- B) Akşamın ışığıyla boyanmış sokaklar, adımlarımı takip ediyor.
- C) Rüzgâr, yapraklarla oynarken fısıldıyor sessizce.
- D) Gözlerimde biriken hayaller, gecenin koynuna karışıyor.

12. I. Daracık yollardan geçerek okula ulaştık.

II. Masanın üzerinde incecik, el işi bir örtü seriliydi.

III. Bahar gelince köyün doktoru hastalarını muayene etmeye başladı.

IV. Tatil boyunca çocuklar sahilde neşeye oynadılar.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde ünlü türemesine uğramış sözcük vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV